

אישיות – יגאל אלון (1918 – 1980)

היה איש צבא ופוליטיקאי ישראלי, שהיה מפקד הפלמ"ח, מראשי צה"ל במלחמת העצמאות בדרגת אלוף, מראשי מפלגת העבודה, ראש ממשלת ישראל בפועל (במשך 19 יום), חבר הכנסת, סגן ראש הממשלה ושר בממשלות ישראל. נולד בכפר תבור, בימי המרד הערבי התגייס להגנה ולאחר מכן לפלמ"ח. פיקד על יחידת המסתערבים והמשיך כמפקד הפלמ"ח כתלמידו של יצחק שדה וממשיך דרכו. במלחמת העצמאות לחם במבצעים רבים ועמד בראש חזית הדרום ופיקד על כיבוש הנגב כולו ואילת. לדרישתו של בן גוריון פרש מהצבא והצטרף לפוליטיקה בתנועת אחדות העבודה אשר התאחדה ביוזמתו עם מפא"י וליצירת מפלדת העבודה. כיהן בתפקידים בכירים ביותר כסגן ראש הממשלה, שר החינוך, ושר החוץ והיה הראשון שהציג תכנית מדינית לעתיד השטחים שנקראת "תכנית אלון". היה שותף למגעים שהובילו להסכם בייניים עם מצרים. אלון נחשב למי שהחמיץ את הפסגה. דוגמה בולטת לכך הייתה אי-מינויו כשר ביטחון לפני מלחמת ששת הימים, למרות רצונם של ראשי המדינה, לטובת יריבו הפוליטי משה דיין. לאחר המהפך הפוליטי, כשהחל את המרוץ לראשות מפלגת העבודה, נפטר בפתאומיות בגיל 61. [הרחבה למתעניינים](#)

מושג – צוענים

כולנו מכירים את בעם הזה הנקרא צוענים אבל מי הם? מנין באו? מקורם של הצוענים הוא מאזור הודו. בני עם זה מכונים גם בשמות "רומים", "רומאנים", "סינטי", "ציגנר" ועוד. השם רום, המועדף עליהם, משמעו בשפתם "בן אדם". המסורת הצוענית, הנתמכת על ידי ההיסטוריונים ועל ידי המשורר הפרסי פרדוסי מספרת על המלך בהראם גור, מלך פרס בשנים 420-438, שביקש ממלך הודו לשלוח לו עשרת אלפים מומחים בנגינה. השאה הפרסי נתן לכל אחד מהם שור, חמור ומלאי חיטה, כדי שישתמשו בבהמות לעבודה ויזרעו את החיטה, ובזמנם הפנוי ינגנו לעניים בתמורה. אבל הצוענים שחטו ואכלו את השורים, כילו את כל החיטה ובסוף השנה באו חסרי כל אל השאה. המלך התרגז והעניש אותם בגירוש לעיראק ולחצי האי ערב עם כל מיטלטליהם. לפי המסורת הצוענית הם גורשו גם משם ובנדודיהם הגיעו בין היתר לאירופה. האנגלים מכנים אותם "gypsy" כי בעבר חשבו שהם קופטים שהגיעו ממצרים. הצוענים בישראל הם קהילה של כאלפיים אנשים המתגוררים בעיקר בירושלים המזרחית, בכפרים בסביבת ירושלים, באזור יהודה ובעזה. הצוענים באירופה קיבלו עליהם את הדת הנוצרית, אך הצוענים בישראל הם מוסלמים. [הרחבה למתעניינים](#)

מילה/ביטוי בעברית – בטל בשישים

פרושו של ביטוי זה משהו זניח, חסר חשיבות. אבל למה שישים? לפי ההלכה אם התערבב דבר אסור בתוך תבשיל, כגון שנפלה לתוכו חתיכת בשר טרף, התבשיל אסור באכילה. ואולם אם כמות הדבר האסור קטנה עד שלא ניכר טעמה, התבשיל מותר באכילה. בתלמוד הבבלי נקבע כי הכמות המרבית שאינה אוסרת את התבשיל היא אחת חלקי שישים ממנו. מכאן נולד הצירוף בטל בשישים המופיע לראשונה אצל פרשני התלמוד ומשימושו בתחום ההלכה הושאל לעברית הכללית לציון דבר זניח, חסר חשיבות והשפעה.

מונח טכנולוגי – קוד פתוח

זוהי תוכנה שקוד המקור שלה פתוח ונגיש להפצה לקהילת המפתחים בכל מקום. ניתן ומותר לכל מתכנת ומפתח לערוך וליצור גרסאות חדשות של כל תוכנה שמופצת בקוד פתוח. הכי מדהים וכיף הוא שבקוד הפתוח הכל, אבל ממש הכל, הוא בחינם וללא תשלום. לא התוכנה ולא רישיון השימוש בה עולים כסף. העקרונות של הקוד הפתוח הם פתיחות (כשהכוונה היא שאין היררכיה וכל אחד יכול להשתתף בפיתוח), חינומיות (כשהידע שנותנים ומקבלים הוא ידע ציבורי ולכן ניתן ללא תשלום) ואיכות התוצר (כי מפתחים רבים מבטיחים תוצאה באיכות גבוהה). תוכנת קוד-פתוח היא הדרך היחידה שבה ניתן היה ליצור תוכנות ברמה גבוהה, כמו לינוקס, מערכת הפעלה שנכתבה בתחילה על ידי מפתח יחיד בשם לינוס טורוולדס, שפתח אותה בשלב מסוים לאלפי מהנדסים, מתכנתים ומפתחים מכל קצווי העולם. כולם עבדו כדי לפתח אותה במשותף, בשעות הפנאי שלהם ודרך האינטרנט, מבלי שנפגשו מעולם. [הרחבה למתעניינים](#)

בברכת "אם לא תשאל איך תדע"
אבא

[הצטרפות / הסרה מרשימת התפוצה של מרחיב הדעת](#)
[לקריאת גיליונות קודמים באתר שלי](#)